

**Svar på Mats Burströms kommentar *Världsarvskommittén försöker stoppa tiden*
SvD 23 juli 2009 (detta svar publicerades aldrig i tidningen)**

Visst har Mats Burström en poäng när han framhåller att kulturarvsmyndigheter ofta har en problematisk relation till samtiden. Vårt arbete går ut på att finna en bra balans mellan bevarande och utveckling med utgångspunkt i just samtiden. På den ekvationen finns inga enkla lösningar. Historia handlar om förändring och utan förändring ingen historia. Kulturarv handlar inte om gammalt eller nytt, kulturarv är inte något statiskt utan något som ständigt omformuleras och förändras av många aktörer. Och blir därför en viktig samhällsfråga!

Kulturarvsmyndigheternas uppdrag är omfattande och komplicerat, kräver bred kompetens och ett stort mått av samarbete. De kulturhistoriska värdena måste ständigt prövas och definieras. Vi har sett många exempel på vilka förödande konsekvenser som dåligt planerade projekt kan få för känsliga områden. Men det finns också exempel, som visar ett större helhetstänkande där olika perspektiv vägs samman och resurserna tas tillvara. Dessa projekt arbetar helt enkelt professionellt och medvetet, värden tas tillvara och nya skapas. Vi ska arbeta för att utveckling och förändring förbättrar och inte försämrar miljön. Att bygga ett samhälle handlar om vilka principer och perspektiv som ska vara vägledande för de tekniska lösningar och system vi väljer.

Sverige har under fyra år en plats i Unescos världsarvskommitté där Riksantikvarieämbetet och Naturvårdsverket deltar med expertis. Målet är att skapa ett effektivt internationellt samarbete kring att skydda värden för kommande generationer. Att samordna de 185 medlemsländerna är inte enkelt. Alla lever med olika kulturer och värderingar. Men visst diskuterar kommittén svårigheterna med att arbeta med bevarandefrågor i en snabbt föränderlig värld. Tvärtemot vad Mats Burström skriver om strävan att stoppa tiden och sätta punkt för historien, arbetar kommittén just nu intensivt med världsarvskonventionens ställning och hållbarhet på lång sikt. Vi menar att det är viktigt att Unesco tar fram vägledningar för hur förändringar kan hanteras och hur planeringsprocesser och hållbara förvaltningsplaner kan utvecklas.

Många världsarv, särskilt städer, är innehållsrika och komplexiteten stor. Flera står nu inför stora utmaningar att hantera kraftiga exploateringar som infrastrukturfrågor och höga hus. Dresden Elbes dalgång är just ett exempel på en dramatisk förändring, där ambitionen att bevara ett unikt och levande kulturlandskap inte har gått att förena med en helt ny storskalig infrastruktur. Staden är inte i fokus utan ingår mer som en del i ett panorama. En väl anpassad planering för projektet skulle ha kunnat klara ut transportbehoven, men här har man misslyckats tyvärr att väga samman olika intressen. Världsarvskommittén har följt planeringen under ett par år och ställt krav på alternativa lösningar. När projektet ändå genomförs utan anpassning uppfyller inte platsen kriterierna och världsarvet förlorar sin status.

Dresden Elbes dalgång överlevde andra världskriget och har bevarat sin funktion och karaktär. Den har under olika tider uppmärksammats för sin unicitet och världsarvskommittén kunde bara beklaga att världsarvets värden inte tagits tillvara. Kulturarv berör människor och kopplas ofta till identitet och politik. Frågorna är angelägna och det är viktigt att många engagerar sig. Jag välkomnar fler röster i debatten.

Inger Liliequist, 24 juli 2009

Riksantikvarie, Riksantikvarieämbetet samt representerar Sverige i Världsarvskommittén